

Sygn. akt III AUa 572/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak (spr.)
Sędziowie:	SSA Jolanta Hawryszko SSA Romana Mrotek
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2012 r. w Szczecinie

sprawy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

przy udziale zainteresowanych E. L., E. R., T. G. i M. P.

o ustalenie obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 11 kwietnia 2012 r. sygn. akt VI U 1811/11

1. oddala apelację,

2. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sygn. akt III AUa 572/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 09 września 2011 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. Inspektorat w G. stwierdził, że T. G., jako osoba zatrudniona na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 26 lipca 2010 r. do 31 lipca 2010 r., od 2 sierpnia 2010 r. do 26 sierpnia 2010 r. od 1 września 2010 r. do 27 września 2010 r.

Decyzją z dnia 09 września 2011 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. Inspektorat w G. stwierdził, że E. R., jako osoba zatrudniona na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. podlega obowiązkowo

ubezpieceniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 16 sierpnia 2010 r. do 26 sierpnia 2010 r. od 3 września 2010 r. do 27 września 2010 r. oraz od 4 października 2010 r. do 8 października 2010 r.

Decyzją z dnia 09 września 2011 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. Inspektorat w G. stwierdził, że E. L., jako osoba zatrudniona na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 26 lipca 2010 r. do 31 lipca 2010 r., od 2 sierpnia 2010 r. do 26 sierpnia 2010 r. od 1 września 2010 r. do 30 września 2010 r. oraz od 1 października 2010 r. do 9 października 2010 r.

Decyzją z dnia 09 września 2011 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. Inspektorat w G. stwierdził, że M. P. jako osoba zatrudniona na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 27 lipca 2010 r. do 31 lipca 2010 r., od 2 sierpnia 2010 r. do 26 sierpnia 2010 r. od 1 września 2010 r. do 30 września 2010 r. oraz od 1 października 2010 r. do 11 października 2010 r.

Podstawą wydania powyższych decyzji były ustalenia postępowania kontrolnego przeprowadzonego u płatnika, z których wynika, że płatnik zawarł z ubezpieczonymi T. G., E. R., E. L. oraz M. P., które nie posiadały innych tytułów do objęcia ubezpieczeniem społecznym, umowy o dzieło (na okresy wskazane w decyzjach), których przedmiotem był zbiór dojrzałej borówki odpowiadający warunkom powtarzających się czynności w określonym miejscu i czasie, na wyznaczonym polu należącym do Spółki. Organ rentowy wskazał, iż przesłuchany w trakcie kontroli Prezes Spółki W. L. oświadczył do protokołu kontroli, że pisemne umowy o dzieło z ubezpieczonymi zostały zawarte po wykonaniu pracy i zważeniu ilości zebranej borówki co świadczy o tym, że rezultat umów nie był możliwy do przewidzenia. Ponadto, jak wskazał organ rentowy zainteresowane nie mogły odpowiadać za nieosiągnięcie efektu swoich działań, a także za możliwość poddania umówionego rezultatu sprawdzeniu na istnienie wad fizycznych, ponieważ oczekiwany efekt nie był z góry określony i nie stanowił wyodrębnionego dzieła.

Odwołania od wymienionych decyzji złożył płatnik (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G., wnosząc o ich uchylenie i zasądzenie kosztów sądowych w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Odwołujący zarzucił wydanym decyzjom naruszenie art. 83 ust.1 i art. 6 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych polegające na wydaniu decyzji stwierdzającej o podleganiu obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu, podczas gdy osoba mająca być ubezpieczonym nie spełnia przesłanek podlegania ubezpieczeniu wymienionym w art. 6 usus. Ponadto zarzucił naruszenie art. 627 kc i art. 750 kc poprzez błędną wykładnię istotnych cech umowy o dzieło zawartej pomiędzy stronami i ich pominięcie, przy jednoczesnym błędnym, niczym nie uzasadnionym traktowaniu tej umowy jako umowy zlecenia - w sytuacji gdy w zaskarżonej decyzji brak jest nawet wskazania istotnych cech tego rodzaju umowy. A ponadto naruszenie art. 83 ust.1 usus w związku z art. 107§1 i §3 kpa polegające na brakach ustawowych elementów wymaganych dla ważności decyzji w szczególności w zakresie wadliwego wskazania podstawy prawnej i brakach uzasadnienia faktycznego i prawnego zaskarżonych decyzji.

W odpowiedzi na odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołań w całości.

Organ rentowy podkreślił, że przedmiotem umów zawartych pomiędzy stronami nie było osiągnięcie określonego, zindywidualizowanego, materialnego rezultatu, a jedynie staranne działanie przy wykonywaniu określonych powtarzających się czynności. Zdaniem organu rentowego również sposób zapłaty w poszczególnych miesiącach, a nie przy odbiorze dzieła świadczy o tym, że strony łączyły umowy zlecenia, a nie umowy o dzieło.

Postanowieniem z dnia 16 lutego 2012 r. Sąd na podstawie art. 219 k.p.c. połączył do wspólnego rozpoznania i wyrokowania ww. sprawy i postanowił prowadzić je pod sygnaturą VI U 1811/11.

Wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołania i zasądził od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na rzecz organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. zajmuje się wydobywaniem i przetwarzaniem torfu. W ramach rekultywacji terenów potorfowych, tereny te - ok. 30 ha - obsadzone są borówką - odmianami wczesnymi, średnimi i późnymi. Ze względu na różny czas dojrzwania borówki, zbiory owoców odbywają się od lipca do października, wyłącznie w czasie pogody bezdeszczowej.

W L. nie ma ustalonych konkretnych godzin i dni pracy. Pracodawca nigdy nie ustala z osobami zatrudnionymi przy zbiorze w ramach umów cywilnoprawnych w jaki dzień i o której mają przyjść do pracy, jednak w okresach kiedy jest dużo pracy można skorzystać z wynajętego przez spółkę autokaru, który dowozi pracowników L. na plantację. Pracodawca nie określa ilości godzin, jaką pracownicy muszą spędzić przy zbiorze. W okresach objętych decyzjami, autokar powrotny zabierał pracujących o godzinie 15 lub 17, ale można było nie korzystać z tego transportu; część pracowników dojeżdżała na pole samochodami lub rowerami. Proces pracy nie jest nadzorowany, jedynie po przybyciu do pracy nowej grupy pracowników osobom zbierającym wskazywany jest obszar, na którym rosną nie zebrane jeszcze dojrzałe borówki. Odpowiedzialnym za przekazanie terenu jest A. S.. Pracownik ten czasami kontroluje zbieraczy, czy zrywają oni odpowiednio dojrzałe owoce (ze wskazanego terenu), ale odbywa się to sporadycznie. Owoce zbierane są do pojemników o pojemności 0,25 kg, 05, kg lub 3 kg, albo do wiaderek, a następnie są one przesypane do skrzynek, które po zaklejeniu i zaetykietowaniu, przekazuje się do chłodni. Przy odbiorze wrywkowo dokonywana jest kontrola, czy owoce są dojrzałe i czy w pojemnikach nie ma zanieczyszczeń. Ponadto do pojemników wkładane są numery osoby, która dokonywała zbioru. W razie stwierdzenia złego zbioru jest odbierana zapłata.

Wynagrodzenie dla pracowników zatrudnionych w ramach umów cywilnoprawnych wypłacane jest według stawki za kilogram zebranej borówki, po wystawieniu rachunków. Wpłata następuje zazwyczaj każdego 10 dnia miesiąca.

W dniu 27 lipca 2010 r. (...) sp. z o.o. w G. i M. P. zawarli umowę, stosownie do której zainteresowana miała zajmować się - za wynagrodzeniem 2,80 zł/kg zbiorem borówki 32,00 kg w terminie do dnia 31 lipca 2010 r. W umowie wskazano, że wynagrodzenie ubezpieczonej za wykonaniem przez nią pracy wynosi 89,60zł brutto. Zapłata, w kwocie ściśle określonej w umowach, miała nastąpić w terminie 10 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. W sprawach nieuregulowanych w umowach miały znaleźć zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego.

W dniu 31 lipca 2010r. M. P. wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 89,60 zł brutto.

Kolejną umowę stosownie do której zainteresowana miała zajmować się - za wynagrodzeniem 2,80 zł/kg- zbiorem borówki strony zawarły w dniu 2 sierpnia 2010 r. Strony ustaliły, że zainteresowana ma zebrać 401,30 kg borówki w terminie do dnia 26 sierpnia 2010 r. W umowie wskazano, że wynagrodzenie ubezpieczonej za wykonaniem przez nią pracy wynosi 1123,64 zł brutto. Zapłata, w kwocie ściśle określonej w umowach, miała nastąpić w terminie 10 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. W sprawach nieuregulowanych w umowach miały znaleźć zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego.

W dniu 26 sierpnia 2010r. M. P. wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 1123,64 zł brutto.

Następnie w dniu 1 września 2010 r. strony po raz kolejny zawarły umowę, której przedmiotem był zbiór borówki za wynagrodzeniem 2,80/kg - 120 kg,, 2,90zł/kg - 52 kg. 3,00 zł/kg - 128 kg, 3,50zł/kg-18 kg. Strony ustaliły, że zainteresowana ma zebrać 318 kg borówki w terminie do dnia 30 września 2010 r. W umowie wskazano, że wynagrodzenie ubezpieczonej za wykonaniem przez nią pracy wynosi 933,80 zł brutto. Zapłata, w kwocie ściśle określonej w umowach, miała nastąpić w terminie 10 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. W sprawach

nieuregulowanych w umowach miały znaleźć zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego. W dniu 30 września 2010r. M. P. wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 933,80 zł brutto.

Następnie w dniu 1 października 2010 r. strony po raz kolejny zawarły umowę, której przedmiotem był zbiór borówki za wynagrodzeniem 3,80/kg - 12 kg, 4 zł/kg - 16kg. Strony ustaliły, że zainteresowana ma zebrać 28 kg borówki w terminie do dnia 11 października 2010 r. W umowie wskazano, że wynagrodzenie ubezpieczonej za wykonaniem przez nią pracy wynosi 109,60 zł brutto. Zapłata, w kwocie ściśle określonej w umowach, miała nastąpić w terminie 10 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. W sprawach nieuregulowanych w umowach miały znaleźć zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego. W dniu 11 października 2010r. M. P. wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 109,60 zł brutto.

W dniu 26 lipca 2010 r. (...) sp. z o.o. W G. i E. L. zawarli umowę, stosownie do której zainteresowana miała zajmować się - za wynagrodzeniem 2,80 zł/kg- zbiorem borówki 102,00 kg w terminie do dnia 31 lipca 2010 r. W umowie wskazano, że wynagrodzenie ubezpieczonej za wykonaniem przez nią pracy wynosi 285,60 zł brutto. Zapłata, w kwocie ściśle określonej w umowach, miała nastąpić w terminie 10 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. W sprawach nieuregulowanych w umowach miały znaleźć zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego. W dniu 31 lipca 2010r. zainteresowana wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 285,60 zł brutto.

Kolejną umowę stosownie do której zainteresowana miała zajmować się - za wynagrodzeniem 2,80 zł/kg- zbiorem borówki strony zawarły w dniu 2 sierpnia 2010 r. Strony ustaliły, że zainteresowana ma zebrać 620,50 kg borówki w terminie do dnia 26 sierpnia 2010 r. W umowie wskazano, że wynagrodzenie za wykonanie przez nią pracy wynosi 1737,40 zł brutto. Zapłata, w kwocie ściśle określonej w umowach, miała nastąpić w terminie 10 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. W sprawach nieuregulowanych w umowach miały znaleźć zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego. W dniu 26 sierpnia 2010r. zainteresowana wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 1737,40 zł brutto.

Następnie w dniu 1 września 2010 r. strony po raz kolejny zawarły umowę, której przedmiotem był zbiór borówki za wynagrodzeniem 2,80/kg - 140 kg,, 2,90zł/kg - 70 kg, 3,00 zł/kg - 281 kg, 3,50zł/kg-161 kg. Strony ustaliły, że zainteresowana ma zebrać 652 kg borówki w terminie do dnia 30 września 2010 r. W umowie wskazano, że wynagrodzenie ubezpieczonej za wykonanie przez nią pracy wynosi 2001,50 zł brutto. Zapłata, w kwocie ściśle określonej w umowach, miała nastąpić w terminie 10 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. W sprawach nieuregulowanych w umowach miały znaleźć zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego. W dniu 30 września 2010 r. zainteresowana wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 2001,50 zł brutto.

Następnie w dniu 1 października 2010 r. strony po raz kolejny zawarły umowę, której przedmiotem był zbiór borówki za wynagrodzeniem 3,50 zł/kg- 16 kg, 3,80/kg - 51 kg, 4 zł/kg - 38 kg. Strony ustaliły, że zainteresowana ma zebrać 105 kg borówki w terminie do dnia 9 października 2010 r. W umowie wskazano, że wynagrodzenie ubezpieczonej za wykonanie przez nią pracy wynosi 401,80 zł brutto. Zapłata, w kwocie ściśle określonej w umowach, miała nastąpić w terminie 10 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. W sprawach nieuregulowanych w umowach miały znaleźć zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego. W dniu 9 października 2010r. zainteresowana wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 401,80 zł brutto.

W dniu 16 sierpnia 2010 r. (...) sp. z o.o. W G. i E. R. zawarli umowę, stosownie do której zainteresowana miała zajmować się - za wynagrodzeniem 2,80 zł/kg- zbiorem borówki 289,30 kg w terminie do dnia 26 sierpnia 2010 r. W umowie wskazano, że wynagrodzenie ubezpieczonej za wykonanie przez nią pracy wynosi 801,64 zł brutto. Zapłata, w kwocie ściśle określonej w umowach, miała nastąpić w terminie 10 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. W sprawach nieuregulowanych w umowach miały znaleźć zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego. W dniu 26 sierpnia 2010r. zainteresowana wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 801,64 zł brutto.

Następnie w dniu 3 września 2010 r. strony po raz kolejny zawarły umowę, której przedmiotem był zbiór borówki za wynagrodzeniem 2,80/kg - 48 kg, 2,90zł/kg - 42,50 kg, 3,00 zł/kg - 175 kg, 3,50zł/kg-89 kg. Strony ustaliły, że zainteresowana ma zebrać 354,50 kg borówki w terminie do dnia 27 września 2010 r. W umowie wskazano,

że wynagrodzenie ubezpieczonej za wykonanie przez nią pracy wynosi 1094,15 zł brutto. Zapłata, w kwocie ściśle określonej w umowach, miała nastąpić w terminie 10 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. W sprawach nieuregulowanych w umowach miały znaleźć zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego. W dniu 27 września 2010 r. zainteresowana wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 1094,15 zł brutto.

Następnie w dniu 4 października 2010 r. strony po raz kolejny zawarły umowę, której przedmiotem był zbiór borówki za wynagrodzeniem 3,50 zł/kg- 10 kg, 3,80/kg - 20 kg, 4 zł/kg - 15 kg. Strony ustaliły, że zainteresowana ma zebrać 45 kg borówki w terminie do dnia 8 października 2010 r. W umowie wskazano, że wynagrodzenie ubezpieczonej za wykonanie przez nią pracy wynosi 171 zł brutto. Zapłata, w kwocie ściśle określonej w umowach, miała nastąpić w terminie 10 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. W sprawach nieuregulowanych w umowach miały znaleźć zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego. W dniu 8 października 2010 r. zainteresowana wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 171 zł brutto.

W dniu 26 lipca 2010 r. (...) sp. z o.o. w G. i T. G. zawarły umowę, stosownie do której zainteresowana miała zajmować się za wynagrodzeniem 2,80 zł/kg- zbiorem borówki 44 kg w terminie do dnia 31 lipca 2010 r. W umowie wskazano, że wynagrodzenie ubezpieczonej za wykonanie przez nią pracy wynosi 123,20 zł brutto. Zapłata, w kwocie ściśle określonej w umowach, miała nastąpić w terminie 10 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. W sprawach nieuregulowanych w umowach miały znaleźć zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego. W dniu 31 lipca 2010 r. zainteresowana wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 123,20 zł brutto.

Kolejną umowę stosownie do której zainteresowana miała zajmować się - za wynagrodzeniem 2,80 zł/kg- zbiorem borówki strony zawarły w dniu 2 sierpnia 2010 r. Strony ustaliły, że zainteresowana ma zebrać 454,40 kg borówki w terminie do dnia 26 sierpnia 2010 r. W umowie wskazano, że wynagrodzenie ubezpieczonej za wykonanie przez nią pracy wynosi 1272,32 zł brutto. Zapłata, w kwocie ściśle określonej w umowach, miała nastąpić w terminie 10 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. W sprawach nieuregulowanych w umowach miały znaleźć zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego. W dniu 26 sierpnia 2010 r. zainteresowana wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 1271,32 zł brutto.

Następnie w dniu 1 września 2010 r. strony po raz kolejny zawarły umowę, której przedmiotem był zbiór borówki za wynagrodzeniem 2,80/kg - 76 kg, 2,90zł/kg - 18 kg, 3,00 zł/kg - 108 kg, 3,50zł/kg-32 kg. Strony ustaliły, że zainteresowana ma zebrać 234 kg borówki w terminie do dnia 30 września 2010 r. W umowie wskazano, że wynagrodzenie ubezpieczonej za wykonanie przez nią pracy wynosi 701 zł brutto. Zapłata, w kwocie ściśle określonej w umowach, miała nastąpić w terminie 10 dni od daty odebrania dzieła i złożenia rachunku. W sprawach nieuregulowanych w umowach miały znaleźć zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego. W dniu 30 września 2010 r. zainteresowana wystawiła rachunek określający wynagrodzenie za wykonaną pracę na kwotę 701 zł brutto.

Zainteresowane, nie posiadające w okresach współpracy z L. innego tytułu ubezpieczenia, nie zostały zgłoszone przez płatnika do ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołania płatnika od decyzji ZUS nie zasługiwały na uwzględnienie.

Przedmiotem postępowania prowadzonego w sprawie była ocena zasadności objęcia zainteresowanych ubezpieczeniem społecznym z tytułu pracy świadczonej na rzecz płatnika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G., w okresach objętych zaskarżonymi decyzjami.

Zdaniem Sądu Okręgowego stan faktyczny był w przedmiotowych sprawach bezsporny i został ustalony na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach ubezpieczeniowych. Autentyczność dokumentów nie była przez strony kwestionowana i nie budziła wątpliwości Sądu. Zostały one sporządzone w sposób zgodny z przepisami prawa, przez uprawnione do tego osoby, w ramach ich kompetencji, oraz w sposób rzetelny, stąd też Sąd ocenił je jako wiarygodne.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego sąd orzekający za bezsporny uznał fakt, że zainteresowane, w okresach objętych zaskarżonymi decyzjami, wykonywały na rzecz płatnika czynności polegające

na zbiorze dojrzałych owoców borówek, zaś spór w sprawie dotyczył tego, czy czynności wykonywane przez zainteresowane świadczone były w ramach umowy o dzieło czy w ramach umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy umowy zlecenia. Powyższe miało w ocenie sądu zasadnicze znaczenie dla ustalenia, czy zainteresowane powinny zostać objęte - w okresach objętych zaskarżonymi decyzjami - ubezpieczeniem społecznym.

Stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 z późn. zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej "zleceniobiorcami" oraz osobami z nimi współpracującymi, z zastrzeżeniem ust. 4. Natomiast zgodnie z art. 12 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu.

Obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym nie podlega natomiast pracownik wykonujący pracę na podstawie umowy o dzieło.

Jakkolwiek ustawodawca wprowadził zasadę swobody zawierania umów, to jednak dopuszczalne jest w postępowaniu przed Sądem badanie charakteru prawnego łączącego strony stosunku prawnego. W szczególności Sąd ma obowiązek badać, czy dane postanowienia zawarte w umowie, czy też okoliczności związane z jej wykonywaniem nie wskazują, że strony zawierając danego rodzaju umowę nie wykroczyły poza granice swobody kontraktowej wyznaczone zgodnie z art. 353¹ k.c. m.in. przez kryteria właściwości - natury stosunku prawnego wynikającego z zawartej umowy.

Jak stanowi art. 627 k.c., przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Przedmiotem umowy jest zatem zobowiązanie do wykonania określonego dzieła, które może mieć charakter materialny jak i niematerialny, zaś sama umowa jest umową rezultatu. W wypadku wskazanej umowy cywilnoprawnej niezbędne jest, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego indywidualnie oznaczonego rezultatu jako koniecznego do osiągnięcia. Cechą konstytutywną dzieła jest samoistność rezultatu, która wyraża się przez niezależność powstałego rezultatu od dalszego działania twórcy oraz od osoby twórcy. Jednocześnie, w wypadku umowy o dzieło bez znaczenia pozostaje rodzaj i intensywność świadczonej w tym celu pracy i staranności, przy czym wykonanie dzieła zwykle wymaga określonych kwalifikacji, umiejętności i środków. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, o jaki umawiają się strony, musi być z góry określony. Określenie to może nastąpić przy użyciu różnych metod, jak np. z zastosowaniem obiektywnych jednostek metrycznych, przez zestawienie z istniejącym wzorem, z wykorzystaniem planów, rysunków, przez opis.

Od umowy o dzieło odróżnić należy umowę o świadczenie usług (art. 750 k.c.), do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Umowa o świadczenie usług jest umową starannego działania, zatem jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. Spełnieniem świadczenia jest samo działanie w kierunku osiągnięcia danego rezultatu.

Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z 26 stycznia 2006 r., III AUa 1700/05, OSA 2008, z. 3, poz. 5, stwierdził, że jednym z kryteriów pozwalających na odróżnienie umowy o dzieło od umowy o świadczenie usług jest możliwość poddania umówionego rezultatu (dzieła) sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych (podobnie SN w wyroku z 3 listopada 2000 r., IV CKN 152/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 63). Należy jednak pamiętać, że - na zasadach wynikających z kodeksu cywilnego (art. 471 k.c.) - wykonujący usługę również odpowiada za należyte wykonanie zobowiązania. Sam fakt więc, że zleceniodawca przeprowadza kontrolę jakości wykonania usługi (innymi słowy, bada zachowanie przez usługodawcę należytej staranności) nie stanowi o tym, że czynność taka stanowi sprawdzian umówionego rezultatu na istnienie wad fizycznych i przemawia za zakwalifikowaniem umowy jako umowy o dzieło. Nadzór nad wykonywaniem czynności przewidzianych umową, oraz określenie miejsca i sposobu pracy, typowe są raczej dla umowy o świadczenie usług, gdzie liczy się bieżąca staranność pracy i wykonywanie poszczególnych czynności zgodnie ze wskazaniami

kontrahenta i w sposób przez niego oznaczony, nie zaś dla umowy o dzieło, gdzie liczy się jedynie rezultat w postaci wykonanego dzieła. W przypadku umowy o dzieło występuje większa swoboda organizacyjna wytwórcy.

W orzecznictwie podkreśla się przy tym, że umowę której przedmiotem są usługi w szerokim tego słowa znaczeniu nie można uznać za umowę o dzieło, lecz umowę o świadczenie usług, do której stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2008 r., I PK 315/07, LEX nr 470956). W wyroku z dnia 19 marca 2008 r. (sygn. akt I ACa 83/08, Lex nr 466437) Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyjaśnił natomiast, że wykonywanie powtarzalnych czynności - usług w pewnym przedziale czasowym, nie może zostać zakwalifikowane jako umowa o dzieło z uwagi na ciągłość czynności.

Dla zakwalifikowania czynności jako wykonywanych w ramach umowy o dzieło lub umowy o świadczenie usług istotny jest również sposób wynagradzania pracownika. W razie gdy pracownik opłacany jest za wykonywanie poszczególnych czynności, mamy do czynienia z umową o świadczenie usług, gdy zaś wynagrodzenie stanowi równowartość wytworu - z umową o dzieło.

W oparciu o powyższe rozważania prawne Sąd Okręgowy umów zawartych między zainteresowanymi i płatnikiem nie uznał za umowy o dzieło. W ramach przedmiotowych umów zainteresowane wykonywały na rzecz odwołującego się określone usługi polegające na zbieraniu owoców borówek. Podejmowane przez zainteresowane czynności były czynnościami powtarzalnymi, które wymagały starannego działania tj. zbierania z krzaków dojrzałych i nieuszkodzonych owoców, wrzucania ich do pojemników i pilnowania by do pojemnika nie dostały się zanieczyszczenia. Usług tych, wykonywanych w sposób ciągły, nie można przy tym zakwalifikować jako wykonywania kolejnych dzieł. Poprzez pracę zainteresowanych nie powstawał nowy, zindywidualizowany wytwór. Trudno też mówić o wykonaniu dzieła jako procesie twórczości zainteresowanych. Okoliczności te w ocenie Sądu świadczą o tym, że czynności wykonywane przez zainteresowanych były usługami, świadczonymi na zasadzie starannego działania, nie stanowiły natomiast czynności zmierzających do realizacji dzieła.

Istotny jest także sposób wypłaty zainteresowanym wynagrodzenia za zbieranie owoców. Zainteresowane były wynagradzane za kilogram zebranych borówek, co potwierdził sam odwołujący się. Wysokość zapłaty nie zależała więc od wkładu pracy konkretnego pracownika, ani od wartości „dzieła” a jedynie od ilości zebranej borówki. Ilość owoców do zebrania nie była przy tym narzucana przy podpisywaniu umowy - odwołujący się potwierdził, że ilości wskazane w umowie dopisywano już po wykonaniu pracy, w zależności od jej wyników. Pracownicy zatrudnieni przy zbieraniu owoców mogli bowiem pracować jedynie wtedy gdy owoce były wystarczająco dojrzałe i kiedy nie padał deszcz. Nadto w L. nie było określonych stałych godzin i dni pracy. Pracownicy mogli stawić się na plantacji w wybranym przez siebie czasie. Prace przy zbiorze borówek nie były skomplikowane i nie wymagały stosownego przeszkolenia. Do pracy tej nie były także niezbędne jakieś szczególne narzędzia.

Sąd Okręgowy w swoich rozważaniach podkreślił, że nie można uznać, iż dowodem na wykonywanie przez zainteresowanych pracy w ramach umowy o dzieło miałyby być ich odpowiedzialność w razie wadliwego wykonania dzieła. Sąd podkreślił, iż zainteresowane wykonały poprawnie swoją pracę, a więc nie ma podstaw do ustalenia, czy ponosiły one odpowiedzialność w przypadku nieprawidłowego wykonania zleconych czynności, a jeśli tak, to na jakich zasadach. Również sam fakt, że co do zasady poprawność wykonywania przez zainteresowanych powierzonych im czynności mogła podlegać kontroli jakości nie oznacza, że wykonywały one te czynności w ramach umów o dzieło. Sąd Okręgowy podniósł, że na zasadach wynikających z kodeksu cywilnego (art. 471 k.c.) - wykonujący usługę również odpowiada za należyte wykonanie zobowiązania. Sama więc okoliczność, że płatnik mógł przeprowadzić kontrolę jakości (np. sprawdzić, czy zebrane borówki są dojrzałe, czyste i czy nie są zgniecione) nie stanowi o tym, że czynność taka stanowiła sprawdzian umówionego rezultatu na istnienie wad fizycznych.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy nie podzielił argumentacji odwołującego się, który twierdził, że zainteresowane i płatnika wiązały umowy o dzieło. Tym samym, stosownie do art. 477¹⁴ §1 k.p.c, Sąd oddalił odwołania, jako nieuzasadnione.

Sąd oddalił wniosek dowodowy pełnomocnika skarżącego (zgłoszony dopiero na rozprawie) o przesłuchanie za stronę członków zarządu skarżącej spółki oraz w charakterze świadka H. C. uznając, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy był wystarczający do jej rozstrzygnięcia, a okoliczności na jakie miałyby zeznawać te osoby są pomiędzy stronami bezsporne. W związku z powyższym pełnomocnik skarżącej spółki złożył zastrzeżenie do protokołu po myśli przepisu art. 162 k.p.c. wskazując, że w jego ocenie takie postępowanie Sądu pozbawiło stronę możliwości wykazania swoich twierdzeń dotyczących charakteru umów oraz sposobu ich wykonania, trwałego charakteru dzieła i braku odpowiedzialności za wady dzieła.

W ocenie Sądu Okręgowego zarzuty pełnomocnika strony nie zasługiwały na uwzględnienie, bowiem sąd orzekający pominął zgłoszone środki dowodowe na podstawie art. 217 § 2 kpc, gdyż okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione a strona powołuje dowody jedynie dla zwłoki. Nadto, Sąd powołał się na treść art. 229 k.p.c., który stanowi, że nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości.

Nie uszło przy tym uwadze Sądu Okręgowego, że w orzeczeniu z dnia 3 października 1950 r., C. 223/50, OSNC 1951, nr 3, poz. 72. Sąd Najwyższy przyjął, że odrzucenie środków dowodowych z powodu dostatecznego wyświetlenia sprawy dopuszczalne jest tylko w przypadku, gdy wyjaśnione zostały okoliczności na korzyść strony prowadzącej dowód. Pogląd ten potwierdził Sąd Najwyższy w powołanym wyroku z dnia 26 września 1966 r., II Cz 314/66, wskazując, że niedopuszczalne jest pominięcie zaofiarowanych środków dowodowych z powołaniem się na "wyjaśnienie sprawy", jeżeli ocena dotychczasowych dowodów prowadzi - w przekonaniu sądu - do wniosków niekorzystnych dla strony powołującej dalsze dowody. Takie bowiem pominięcie jest równoznaczne z pobawieniem jednej ze stron możliwości udowodnienia jej twierdzeń. Sytuacja taka nie zachodzi, gdy okoliczności sprawy zostały wszechstronnie i "bez reszty" wyjaśnione, a twierdzenia strony o faktach nie dotyczą faktów istotnych. W sytuacji gdy okoliczności sprawy zostały dostatecznie wyjaśnione, prowadzenie postępowania dowodowego jest nie tylko zbędne, ale i niedopuszczalne.

Tak argumentując Sąd I instancji podkreślił, że członkowie zarządu oraz H. C. mieli zeznawać na okoliczność, że każda z zainteresowanych miała zebrać określoną ilość borówek, do określonych wielkościowo opakowań, że ilość i jakość zebranych borówek podlegała kontroli zamawiającego oraz że ewentualna wada dzieła (wykonanej przez nie pracy) miała polegać na tym, że ilość i jakość zebranych owoców - to czy są dojrzałe, czyste i czy nie są zgniecione - nie odpowiadałyby wymogom zawartym w umowie, a zatem mieli wyjaśniać okoliczności, które zostały już dostatecznie wykazane w przedłożonej dokumentacji. Sąd w konsekwencji uznał, że wnioskowany środek dowodowy był zbędny dla ustalenia wskazanych przez stronę okoliczności faktycznych, skoro zostały one już przez stronę wykazane i nie były to okoliczności sporne między stronami (organ rentowy nie kwestionował tych okoliczności faktycznych), prezentował jedynie inną aniżeli odwołujący się ich interpretację, w tym odmiennie oceniał je w zakresie skutków prawnych jakie miały wywoływać.

W punkcie II wyroku Sąd Okręgowy orzekł o kosztach procesu w oparciu o przepisy art. 98§1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 11 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1349) - Sąd zasądził od płatnika na rzecz organu rentowego kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (po 60 zł za każdą ze spraw).

Z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego nie zgodził się płatnik (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G., zaskarżył wyrok w całości. Wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania (...) sp. z o.o. oraz zasądzenie na rzecz odwołującego się od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. kosztów postępowania przed Sądem I instancji z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,
2. zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. kosztów postępowania przed Sądem II instancji z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

ewentualnie

3. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

I. naruszenie prawa materialnego:

1. art. 750 kc i art. 6 ust. 1 pkt. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich niewłaściwe zastosowanie oraz art. 627 kc poprzez jego niezastosowanie i wadliwe przyjęcie przez Sąd I instancji, że czynności zainteresowanych były świadczone na podstawie umowy o świadczenie usług, a tym samym zainteresowane podlegały obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu, podczas gdy z zebranego materiału dowodowego wynika, że czynności zainteresowanych były świadczone w ramach umowy o dzieło,

2. art. 353¹ kc polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu oraz art. 65§2 kc polegające na jego niezastosowaniu i uznaniu przez Sąd I instancji, że umowa łącząca odwołującego się z zainteresowanymi była sprzeczna z istotą umowy o dzieło, tym samym stanowiła w rzeczywistości umowę o świadczenie usług, podczas gdy czynności wykonywane przez zainteresowane odpowiadały istocie umowy o dzieło, przy czym o kwalifikacji umowy powinien decydować zgodny zamiar stron oraz cel umowy, a w niniejszej sprawie celem stron było zawarcie umowy o dzieło, żadna ze stron umowy nie kwestionowała, a celem jej było dostarczenie zbioru borówki.

II. naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia:

1. art. 233§1 kpc polegające na rażąco dowolnej ocenie materiału dowodowego przez Sąd I instancji i uznaniu, że zebrany materiał dowodowy nie pozwala uznać umów zawartych przez (...) sp. z o.o. z zainteresowanymi jako umów o dzieło, podczas gdy zebrany materiał dowodowy wskazuje, że czynności zainteresowanych były zgodne z właściwościami umowy o dzieło,

2. art. 227 kpc polegające na oddaleniu przez Sąd I instancji wniosków dowodowych o przesłuchanie w charakterze świadka H. C. oraz przesłuchanie strony, mimo istniejących w sprawie wątpliwości co do tego, czy zainteresowane faktycznie ponosiły odpowiedzialność za wadliwe dzieło i jaki był zakres tej odpowiedzialności, a wnioski dowodowe zmierzały do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy takich jak sposób wykonywania czynności przez zainteresowane, odpowiedzialność zainteresowanych za wady dzieła, charakteru dzieła, a tym samym pozbawienie strony możliwości przedstawienia okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia.

Organ rentowy w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. okazała się nieuzasadniona. Prawidłowo dokonane ustalenia faktyczne oraz należyte umotywowaną ocenę prawną sporu sąd odwoławczy przyjmuje za własną, w pełni dzieląc wywody zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Pomimo zarzutu błędnej oceny materiału dowodowego, skarżąca w istocie nie kwestionuje niespornej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a jedynie dokonana przez sąd I instancji ocenę tych ustaleń przez pryzmat zastosowanych podstaw prawnych orzeczenia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, na podstawie niespornych okoliczności faktycznych Sąd Okręgowy nie naruszył prawa materialnego uznając, że strony tj. płatnika oraz zainteresowane nie łączyła umowa o dzieło. Sąd I instancji prawidłowo wywiódł taki wniosek dokonując trafnej interpretacji art. 627 k.c. oraz przepisów dotyczących umowy zlecenia i umów o świadczenie usług.

W odpowiedzi na zarzuty apelacji dostrzec trzeba, że sama nazwa umowy nie ma decydującego znaczenia dla określenia jej charakteru, który ustala się na podstawie treści oświadczeń woli stron dokonując ich wykładni zgodnie z art. 65 k.c. Przepis ten stanowi, że oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak wymagają tego, ze względu na okoliczności, w których zostało złożone, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje, przy czym w umowach należy badać raczej, jaki był zgodny zamiar stron i cel umów, aniżeli opierać się na dosłownym brzmieniu. Zamiar zawarcia umowy o dzieło, a także świadome podpisanie takiej umowy nie może zmienić charakteru zatrudnienia zainicjowanego taką umową, jeśli wykazuje ono w przeważającym stopniu cechy innego stosunku pracy (wyroki SN z 25 stycznia 2002r., II UKN 769/00, LEX nr 560567 oraz z 29 lipca 2009 r., IPK 315/07, LEX nr 470956). W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny nie miał wątpliwości, że celem zawartych umów było staranne wykonanie jak największej ilości finalnego produktu – zbioru jak największej ilości owoców borówki. Jednocześnie w chwili zawierania umowy zainteresowane nie zobowiązywały się do zbioru ściśle określonej i indywidualnie oznaczonej ilości borówek. Zeznania świadków oraz treść umów przesądza, że była to praca akordowa i w zależności od tego ile kilogramów owoców zebrano za tyle było płacone. W dacie podpisywania umowy strony nie uzgodniły produktu finalnego (nie określiły dzieła), określiły jedynie rodzaj czynności i czas przez jaki czynności te miały trwać oraz cenę za kilogram zebranej borówki. Wbrew stanowisku skarżącego zawartego w apelacji umowa nie zawierała zobowiązania do zbioru borówki o określonej wadze oraz właściwościach. O czym, świadczy okoliczność, że każdorazowo umowy zawierano na czas określony. Gdyby więc istotnym przedmiotowo był sam efekt (zbiór określonej ilości lub jakości), czas zbioru borówek nie byłby dla stron istotny. Sąd Odwoławczy miał także na uwadze i to, że ze względu na różny czas dojrzewania borówki, zbiory owoców odbywają się w ściśle określonym czasie i wyłącznie w czasie dni bezdeszczowych. Dlatego w spółce nie było określonych dni i godzin pracy. Zatem także z tej przyczyny w dacie podpisania umowy strony nie mogły z góry precyzyjnie przewidzieć ilości zebranych owoców (co byłoby niemożliwe gdyby spadł deszcz). Wołą stron umowy było zatem świadczenie usług, a nie wykonanie dzieła, gdyż wynik nie był z góry określony.

Z wykonywanych czynności zainteresowane rozliczone były finalnie, gdyż wysokość wynagrodzenia zależała od ilości faktycznie wykonanej pracy. Było ono wypłacone na podstawie przedłożonego rachunku, po wykonaniu określonej pracy i określeniu jej rozmiarów. Sąd Apelacyjny podkreśla, że określenie wysokości wynagrodzenia należy do essentialia negotii umowy o dzieło, tymczasem jak to wynika z poczynionych ustaleń faktycznych strony umowy w dacie jej zawierania nie potrafiły wskazać konkretnej wysokości wynagrodzenia, która uzależniona była od ilości zebranych borówek.

Umowa o dzieło jest umową konsensualną, dwustronnie zobowiązującą, wzajemną i odpłatną, a jej zawarcie następuje zgodnie z ogólnymi zasadami dotyczącymi umów. W przypadku zawarcia takiej umowy niezbędne jest, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu, jako koniecznego do osiągnięcia. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, strony nie zawarły umowy, zgodnie z którą zbiór określonej, np. mniejszej od oczekiwanej ilości borówek (choć umowa takowych oczekiwań nie formułuje) prowadziłoby do stwierdzenia, że do powstania dzieła w ogóle nie doszło, rezultat nie został osiągnięty i wynagrodzenie nie należałoby się.

Na brak elementu zindywidualizowania przedmiotu umowy wskazuje także bezsporny fakt, że zainteresowane zebrane przez siebie borówki umieszczały w pojemnikach o określonej pojemności, z których następnie produkt był przesypywany do skrzynek i umieszczany w chłodniach. H. C. odnotowywała zdanie skrzyni borówek o określonej pojemności przez konkretnego pracownika. Oznaczenie nazwiska zdającego służyło jedynie identyfikacji określonej osoby zbierającej z ilością owoców, na podstawie czego ustalano wysokość wynagrodzenia. Ilościowy charakter rozliczania pracowników, tj. według wagi zebranych owoców nie koresponduje zaś z istotą umowy o dzieło, a wskazuje na mechaniczny zbiór owoców w drodze powtarzalnych czynności, za pomocą materiałów dającego zlecenie, w miejscu i czasie wskazanym przez zleceniodawcę. Wykonanie czynności w ramach łączącego stosunku zobowiązaniowego nie wykazywało wymogu zachowania samodzielności w wytwarzaniu produktów finalnych, produkty były jedynie zbierane w sposób ciągły, według określonego schematu, a osoba wykonująca te czynności była zobowiązana jedynie do starannego działania.

Podobnie też akcentowana w apelacji okoliczność, że zainteresowane nie zbierały borówek regularnie i miały całkowitą dowolność w wyborze czasu zbioru, a w ramach zawartej umowy mogły nawet nie pojawiać się w ogóle na plantacji, albo pojawić się tylko raz jest argumentem co najwyżej wzmacniającym tezę o kwalifikacji zawieranych umów jako starannego działania. Wykonanie dzieła, osiągnięcie zindywidualizowanego rezultatu co do zasady łączyć należy z konkretnymi cechami wykonawcy. Fakt, że zbioru borówek mógł dokonać ktokolwiek, w zasadzie kiedykolwiek, niezależnie od posiadanych umiejętności oraz kwalifikacji jedynie potwierdza, że zlecającemu pracę zależało na starannym wykonaniu powtarzalnych, ciągłych czynności, nie zaś na uzyskaniu zindywidualizowanego wytworu.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego także okoliczność, że odbierane pojemniki z borówkami podlegały sprawdzeniu pod kątem zanieczyszczeń lub dojrzałości owoców nie wpływają na ustalenia sądu I instancji, że łączący strony stosunek zobowiązaniowy miał postać umowy o świadczenie usług z art. 750 k.c. Zakres wspomnianego sprawdzenia stanowił jedynie naturalną kontrolę jakości – staranności działania zainteresowanych. Właśnie umowa o świadczenie usług jest umową o dokonanie czynności faktycznej, w której zobowiązany zobowiązuje się do dołożenia należytej staranności i za brak tej staranności odpowiada. Wymagana dbałość o czystość pojemników z owocami oraz o zbiór owoców dojrzałych nie nadaje wykonywanym czynnościom cech indywidualnych w stopniu uzasadniającym ich kwalifikację jako wykonanie dzieła.

Uwzględniając powyższe, Sąd Apelacyjny nie miał wątpliwości, że pomiędzy spółką (...) w G. a zainteresowanymi doszło do zawarcia umowy o świadczenie usług i ten stosunek prawny uzasadniał objęcie zainteresowanych ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowym i wypadkowym zgodnie z treścią art. 6 ust 1 pkt 4 oraz art. 12 ust. 1 ustawy systemowej. Reasumując Sąd Apelacyjny nie podzielił zarzutu skarżącej, że Sąd orzekający w sprawie naruszył przepisy prawa materialnego, gdyż zostały one trafnie zastosowane do ustalonego w sprawie stanu faktycznego, który jest pełny, nie zawiera luk czy braków w poczynionych przez ten sąd ustaleniach faktycznych. Także ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego została dokonana zgodnie z treścią art. 233§1 k.p.c. Ocena ta jest swobodna, ale nie dowolna. Pozostaje w zgodzie z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Sąd Apelacyjny uznał również, że pominięcie wniosku dowodowego o przesłuchanie płatnika H. C., członków zarządu spółki było uzasadnione, bowiem okoliczności, na które miały zeznawać te osoby zostały wyjaśnione przez sąd w oparciu o inne dowody i były to okoliczności niesporne między stronami.

W tym stanie rzeczy zarzuty apelacji nie zasługiwały na uwzględnienie, co skutkowało jej oddaleniem na podstawie art. 385 k.p.c. (punkt I wyroku).

O kosztach postępowania apelacyjnego, Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie przepisu art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie, z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), przy czym Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 108 § 1 k.p.c.). Do celowych kosztów postępowania organu rentowego należy koszt ustanowienia zastępstwa procesowego w wysokości wynikającej z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, 1349 ze zm.) - § 11 ust. 2 i § 12 ust. 1 pkt 2 tego rozporządzenia.

SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak SSA Jolanta Hawryszko